

שתים נגד השיתוק

אשה וילדה שעוררו את רחמי הארץ, השיבו מלחמה למחלה

יום אחד חום. אחרי שלושה ימים הרגישו המטפלות בבית הילדים שרגליה כמעט ואינן זזות. רופאי ילדים שהיה במקרה באותו יום בסביבה, שלח אותה בדחיפות לפרדס כץ. כששמעה האם שושנה כי לאה נשלחה לפרדס-כץ, פרצה בבכי מר. שושנה ידעה כי זהו בית-חולים לנפגעי שיתוק הילדים. בבדיקות קבעו הרופאים ששתי רגליה ר' גבה נפגעו מהמחלה. לאה שהתה בבית החולים חודשיים, נשלחה לבית-החולים בצ' ריפון למשך תשעה חודשים.

לאה ספורטה (1960) *
בת 10 — בבית החולים

כשיצאה מבית-החולים, היתה לאה בת 17 חודש. בדיוק אז נפתח בית-פיניסטון ב' רמות-השבים. מזכירות הקיבוץ החליטה ל' העביר את לאה ללשם לטיפול. שנתיים וחצי שהתה הילדה בבית-פיניסטון. כשכאה למקום, היו במוסד ששה ילדים בסך הכל. כשיצאה היו בו כבר 28 ילדים. לאה חזרה הביתה בדיוק ליום הולדתה הרביעי. מבית פיניסטון זוכרת היא כיום רק את הוריות המכאיבות ואת ביקורי ההורים.

כשהיתה בת ארבע, קבעו במוסד שהיא הגיעה לדרגת עצמאות מסוימת. דעה זו היתה מוטעית. עד לגיל שש וחצי התהלכה לאהלה בעזרת קבצים בלחיית מבוגר. רק כשנכנסה לבית-הספר, החליפו לה את הק' ביים בשני מקלות קטנים. לפני שנה היא ביקשה לנסות ללכת בלי מקלות. הרופא לא התנגד. האם עודדה אותה בשמחה. במשך כמה חודשים הלכה לאה בלי מקלות, רק בעזרת המכשיר שלרגלה השמאלית. הרגל הימנית כמעט הבריאה.

אולם מולה הרע של לאה המשיך לרדוף אותה באכזריות נוראה. ערב סוכות השנה, שעה שהלכה לאישה בחוץ, בחצר המשק נתפשו רגליה בנוריעץ, שהיה מוטל במקום. היא נפלה ורגלה הלא משותקת נשברה. הרגל, שעברה כבר חמישה ניתוחים, עד ש' הגיעה למצבה הנוכחי, הוכנסה לגבס למשך חודש ימים. כשהוסר הגבס, ביקשה לאה שיחזירו לה את המקלות. היא פחדה שוב לצעוד בלעדיהם.

כמו כל הילדים

היום אני מרגישה כמעט כמו כל הילדים. סיפרה השבוע לאה ספורטה בת העשר וחצי, תלמידת כיתה ד' של בית הספר ברמת-הכובש. "אם אני צריכה עזרה, כדי להביא את הספרים לכיתה — הבנות וגם הבנים עוזרים לי. חבל ששיעורי ה' התעמלות אני לא יכולה להשתתף. הנה, ב' יום ראשון, למשל, פותחים אצלנו את ה' בריכה. המורה מלמד את הילדים קפיצות ראש. את זה אני לא יכולה לעשות. אבל לשחות אני כן יודעת. כשאנדל, אני רוצה להיות תופרת. אני יודעת לרקום ולתפור בידיים ואני רוצה ללמוד לתפור במכונה בגדים לילדים. אני שמחה שאני נמצאת בקיבוץ. לו היתי בעיר היה לי הרבה יותר קשה. להורים לא היה

חוצות הרעימו רמקולים. נשים הדורות סבבו בין עוברים ושבים, הת' רימו אותם לתוך הקופסאות המיוחרות. "עזור לנו לעזור להם," הזמינו פלקטים עץ קימ. "בשבילי אחר תרכיב סאלק את ה' מועד." קראה הילדה הנחמדה מעל הצויר. ההמונים נענו בהתלהבות. אורחי ישראל, שנמאס להם כבר להידקר בסיכות בכל הז' דמנות מטופשת המנוצלת על-ידי אירוגנים שונים להתרמה ברחובות, נענו הפעם בעין יפה. מיצעד הפרוטות נשאר מיבצע ההתרמה האהוד ביותר.

ההמונים לא ראו תמיד לאן הולך כספם, אולם הם היו בטוחים שהוא מנוצל בעיר' לות מכסימלית ולמטרות הקדושות ביותר. דו"ח על שיתוק הילדים עקראה כתבת הענק שנתפרסמה מעל דפי העולם הזה לפ' ני כשמונה שנים. היה זה בעיצומה של מגי' 15 השיתוק שהשתוללה במדינת באותו קיץ. פת מיליון דולאר נאספו אותה שנה על-ידי מיצעד הפרוטות ברחבי ארצות-הברית. חוד' שים אחיים לפני פירסומה של אותה כתבה נוסד גם בתל-אביב אירגון עזרה למען נפי' געי שיתוק הילדים. "דורש קרן ללחימה בשיתוק הילדים," כתב או העולם הזה. "מיצעד פרוטות ישראלי. לא תהיה זאת מתן גרבה. תהיה זאת הבעת האהדה האנר' שית הפשוטה אשר צריכה לקשור אדם ל' רעו שעה שהטבע האכזר מתגבל לו."

השבוע, בעיצומה של מיצעד הפרוטות 1960, יצאו כתבי העולם הזה לרחבי המדי' נה כדי למצוא את נפגעי המחלה שהופיעו לפני שמונה שנים בגליון העולם הזה 773. לפני ששנו לארות אם וכיצד הסתדרו אותם מוכי גורל בחיים נורמליים. היוכח אם אמנם גילתה כלפיהם החברה הסובבת אי' תם את ההבנה והאהדה האנושית הפשוטה. מתוך אלה בחרנו בשניים. הראשונה הי' תה נערת השער. אחד השערים הלא מתוכי' נגים המזועזעים ביותר של העיתון.

אסון מוקדם

לאה ספורטה היתה התינוקת שצול' מה במקרה כשהיא מנסה לעמוד בין שני צינורות ברזל מקבילים. היא היתה או בבית פיניסטון, אחד המוסדות הבודדים ש' קיבלו אז לטיפול את נפגעי המגיפה. לאה, השחרחרת והיפהפיה, באה למוסד מן ה' קיבוץ רמת-הכובש שבשרון. האסון שפקד אותה לא היה הראשון במשפחה ספורטה מרמת-הכובש. לפני שנולדה לאה, היתה להוריה חנו ושושנה בת נוספת. כשהיתה בת שנתיים, שיחקה ביום חורף בחצר המשק וסבקה בשלולית מים.

את לאה פקד האסון הרבה יותר מוקדם. כשהיתה רק בת שמונה חודשים, קיבלה

לאה ספורטה (1952)
בת 2 — בבית החולים

יחס הילדים ללאה הולך ונעשה שלילי יותר ויותר. הם כבר לא תיכו לה כשאחרה. הם רטנו כאשר ביטלו בגללה טיולים לכיתה. לאה הרגישה ביחס המסתייג. היא הגיבה — ביחס עויין לחבריה. ואז נרתמה תמר לפעור' לה. היא כינסה את כל הכיתה, הירצתה בפניהם במילים נרגשות על העזרה ההרדית. הילדים הרגישו עצמם אשמים ורעים. בש' בועות הבאים שוב התחרו ביניהם מי יהיה טוב יותר כלפי לאה.

כיום לאה כמעט כמו כל הילדים. הח' ברים והחברות בכיתה יודעים שהם מוכי' רחים לעזור ללאה. הם לא יתקדמו אם לאה לא תתקדם יחד איתם.

אולם סכנה כזאת אינה קיימת. לאה מש' תפת בכל שיעור שבו היא יכולה להדביק את הילדים. ביתר הדברים היא מדהרת ב' שקט, מקדישה את זמנה לקריאה, תפירה וריקמה. היא קוראת הרבה, סיגלה לעצמה סיגנון מליצי, אותו למדה מהספרים. לילדים קשה היה להתרגל בתחילה. הם צחקו לה בגלל "המילים היפות מהספרים." אבל היום השלימו כבר עם הכל. הם יוד' עים שללאה מותר קצת יותר מאשר לכולם.

הרופא בידד את הבית

אה ספורטה אומרת היום שהיא מרוצה מתיה בקיבוץ ומהסביבה המבר' נה אותה. דבר לא חסר לה. גורל מר הרבה יותר נפל בחלקה של אסתר ברון, היולה מתורכיה בת ה-37. היא הופיעה ב' העולם הזה (73) ב' צילום שנעשה בבית-פיניסטון. מזה שמונה השנים, האחריות יישובת אסתר רתוקה לכסא הגלגלים שלה. ביתה, שבשיכון הבלוקונים בהרצליה. החדר הקטנטן, המטבח המבריק ב' נקיונו והעציצים במרססת הם ' מה שהיא רואה יום יום במשך כל השנים הללו. לאס' תר אפילו אין חברים טובים כמו ללאה ספורטה.

לעומת זאת יש לה בעל מסור. אסתר עלתה ארצה מתורכיה עם יצחק בעלה, ב' שנת 1949. זמן קצר אחרי שקיבלו את ה' שיכון הדל נולדה הבת דינה, שהיא כיום בת תשע וחצי. כשדינה היתה בת שמונה חודשים, חלתה אמה. הרופא קבע שיש לה שפעת. תשככי קצת והכל יעבור. הרגיעת. אך דבר לא עבר. מצבה הלך ורע. באחד הימים, כשקמה להאכיל את התינוקת, הת' מוטטה אסתר. היא לא רצתה לעצוק, כי פתדה להבהיל את התינוקת. רק שעה ש' דינה רעבה מאד, חללה אסתר לצרות, הו' עיקה את השכנים.

בבית-החולים טיפלו באסתר ארבעה ימים. אחריכך החתימו את בעלה על מיסמך ואס' תו החזרה לו. שלושה חודשים שכבה ב' בית. יצחק טיפל בה כבחינוקת. בינתיים תלה הרופא המקומי פתק על הדלת האוסר להיכנס לבית, מחשש הידבקות. הפעם היתה זו אסתר שהתחננה בפני בע' לה שישלח אותה לבית-החולים. קופת-החולים סידרה לה מקום בבית-פיניסטון, ושלחו אותה לשבועיים. כל שבוע נמשך שנה. בבית-פיני' טון נודע לה לראשונה שיש לה שיתוק יל' דים. האחות סיפרה לה על כך, ביקשה שלא תכבה. אסתר עוד לא הבינה את משמעות ה' מחלה. היא לא הגיבה. רק כשבא הבעל ו' שמע מה יש לה, פרצו שניהם בבכי. "אני חושב שאת לא תוכלי יותר בחיים ללכת על (המשך בעמוד 20)

אסתר ברון (באמצע) ב"העולם הזה" (1952) ובבית (1960)
בת 29 — כמו שתבה, בת 37 — עקרת בית